

תקנות הטיס (מכון בדיק, מכון הסמכה ואחזקה עצמית),
תשל"ט-1979(*)

בתוקף סמכותי לפי סעיף 30 לחוק הטיס, 1927, אני מתקין תקנות
אלה:

פרק ראשון: הגדרות

1. בתקנות אלה – הגדרות

“אויניקה” – המערכות החשמליות והאלקטרוניות ומערכות הרדיו
והמכשירים בכלי טיס;

“אחזקה עצמית” – פעולות תיקון, שינוי, אחזקה, ביקורת או שיפוץ
של כלי טיס, מנועי כלי טיס, פרופלרים או ציוד תעופתי המתבצעות בכלי
טיס הרשום על שם מבצע פעולות אלה או המופעל על ידו על פי היתר מאת
המנהל;

“בדיקה כוללת של מצב ותפעול” – כמשמעותה בתקנות התייעוד;
“המנהל” – ראש מינהל התעופה האזרחית במשרד התחבורה או
מי שהוא הסמיך;

“כלי טיס” – כלי או מיתקן המיועד או המשמש לטיסה באויר,
למעט כלי טיס זעירים, כגון טיסנים וצעצועים, זולת אם קבע השר כי תקנות
אלה יחולו על כלי טיס זעירים או סוג כלי טיס זעירים המסכנים את בטיחות
הטיסה;

“כללי אחזקה של כלי טיס וחלקיהם” – הוראות הפרק השביעי
לתקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה), תשמ"ב-1981;

“מכון בדיק” – מכון שבו עוסקים בתיקון, בשינוי, באחזקה,
בביקורת או בשיפוץ של כלי טיס, מנועי כלי טיס, פרופלרים או ציוד תעופתי;

(*) פורסמו ק"ת תשל"ט מס' 3967 מיום 5.4.1979 עמ' 950.

תוקנו ק"ת תשל"ט מס' 4020 מיום 27.8.1979 עמ' 1783.

ק"ת תשמ"ם מס' 4113 מיום 22.4.1980 עמ' 1397.

ק"ת תשמ"ב מס' 4317 מיום 14.2.1982 עמ' 602.

ק"ת תשמ"ו מס' 4934 מיום 27.5.1986 עמ' 922.

ק"ת תשנ"א מס' 5356 מיום 16.5.1991 עמ' 867.

ק"ת תשס"ב מס' 6174 מיום 11.6.2002 עמ' 816 – תק' תשס"ב-2002; תחילתן 12
חדשים מיום פרסומן.

ק"ת תשע"ג מס' 7129 מיום 3.2.2013 עמ' 714 – תק' תשע"ג-2013; ראה להלן בעמ'
.447.

- "מפעיל" – מחזיק ברשיון הפעלה מסחרית של כלי טיס שניתן לפי חוק רישוי שירותי תעופה, תשכ"ג-1963 ;
- "מפקח" – מפקח שמונה לפי סעיף 10 לחוק הטיס, 1927 ;
- "מכון הסמכה" – מכון בדק שהורשה, לפי תקנות אלה, לקיים מרכז הדרכה לצורך הסמכתם של טכנאים לבדק כלי טיס, או מפעיל שרשיון ההפעלה שניתן לו מאת שר התחבורה מתיר ניהולו של מרכז הדרכה כאמור ;
- "נסיון מקצועי" – נסיון מקצועי בביצוע עבודות אחזקה, תיקון, שינוי או שיפוץ בשטח התמחותו המקצועית של טכנאי לבדק כלי טיס, המבוצעות בכלי טיס, מנוע או ציוד, או ביצוע תפקידי פיקוח או השגחה ישירה על ביצוע עבודות אלה או הדרכה בביצוע עבודות אלה ;
- "פ.א.ר." – תקנות התעופה הפדראליות של ארצות-הברית של אמריקה שעותק מהן מופקד לעיון במינהל התעופה האזרחית במשרד התחבורה ;
- "פרופלר" – פרופלר של כלי טיס ;
- "ציוד תעופתי" – אבזר, מכשיר, מערכת או חלק אחר של כלי טיס ;
- "רשיון" – רשיון למכון בדק, למכון הסמכה או רשיון אחזקה עצמית ;
- "רשיון טכנאי לבדק כלי טיס" – רשיון טכנאי לבדק כלי טיס סוג 2 או סוג 1 ורשיון טכנאי לבדק כלי טיס סוג 2 מוגבל או סוג 1 מוגבל שניתנו לפי תקנות הרישוי ;
- "שינוי גדול" – שינוי שאינו מפורט במיפרטים של כלי טיס, של מנוע כלי טיס או של הפרופלר ואשר –
- (1) עשוי לשנות באורח משמעותי משקל, איזון, חוזק מבנה, ביצועים, פעולת יחידת כוח, איפיוני טיסה או תכונות אחרות המשפיעות על כושר טיסה ; או
- (2) אינו מתבצע לפי נהלי עבודה מקובלים או בפעולות אלמנטריות ;
- "שינוי זעיר" – שינוי שאינו שינוי גדול ;
- "תיקון גדול" – תיקון אשר –
- (1) אינו מתבצע לפי נהלי עבודה מקובלים או בפעולות אלמנטריות ; או

(2) אם הוא מבוצע שלא כהלכה, עשוי לשנות באופן משמעותי משקל, איזון, חוזק מבנה, ביצועים, פעולת יחידת כוח, איפיוני טיסה או תכונות אחרות המשפיעות על כושר טיסה;

"תיקון זעיר" – תיקון שאינו תיקון גדול;

"תקנות הרישוי" – תקנות הטיס (רישוי לעובדי טיס), תשט"ז-1956, או תקנות אחרות שיבואו במקומן;

"תקנות התיעוד" – תקנות הטיס (נהלי תיעוד כלי טיס וחלקיהם), תשל"ז-1977.

פרק שני: כללי

2. (א) לא יפעיל אדם מכון בדיק לצורך אספקת שירותים לאחר, או מכון הסמכה, ולא יעסוק באחזקה עצמית, אלא על פי רשיון מאת המנהל ובהתאם לתנאי הרשיון ולהגדרים המפורטים בו.

(ב) לא יתחזה אדם ולא יפרסם בכל דרך שהיא, שהוא מחזיק ברשיון מכון בדיק, מרכז הדרכה או אחזקה עצמית, אם לא ניתן לו רשיון כאמור, או כי ברשיונו כלול הגדר שאינו כלול בו.

3. בקשה לרשיון תוגש למנהל בכתב ויפורטו בה כל אלה:

(1) שם המבקש ומענו; היה המבקש תאגיד, יצורפו לבקשה העתקים של מסמכי ההתאגדות;

(2) פירוט ההגדרים המבוקשים;

(3) פרטים בדבר המספר המשוער של העובדים שהמבקש יעסיק ופירוט שטחי התמחותם המקצועית;

(4) כל מידע נוסף כנדרש בפרקים השלישי, הרביעי או החמישי לתקנות אלה, הכל בהתאם לסוג הרשיון הנדרש.

4. המנהל רשאי לסרב ליתן רשיון או הגדר אם לפי שיקול דעתו אין המערך הארגוני או המערך הטכני שהציע המבקש מבטיח עמידה בדרישות תקנות אלה.

5. (א) הרשיון יהא תקף כל עוד לא בוטל או הותלה בידי המנהל.
(ב) בוטל או הותלה הרשיון, יחזיר המחזיק בו את הרשיון למנהל תוך 10 ימים מהיום שבו נשלחה אליו הודעת המנהל בדבר ההתליה או הביטול.

6. תק' תשע"ג-2013 (בוטלה).
7. המחזיק ברשיון יציג לראווה את הרשיון וההגדרים שבו במקום נראה לעין במכון הבדק, במכון הסמכה או במיתקן האחזקה העצמית, הכל לפי הענין.
8. (א) לא יעביר אדם רשיון לאחר בכל דרך שהיא ולא ירשה לאחר להחזיק או לנהל מכון בדק, מכון הסמכה או לעסוק באחזקה עצמית, הכל לפי הענין, על פי הרשיון שניתן לו אלא לפי היתר בכתב ומראש מאת המנהל; נתן המנהל בכתב ומראש הסכמתו כאמור, יוחזר הרשיון למנהל לשם הכנסת השינוי הדרוש.
- (ב) ניתן רשיון למכון בדק, מכון הסמכה או אחזקה עצמית לתאגיד, לא תועבר השליטה בתאגיד, אלא באישור בכתב ומראש מאת המנהל; לא ניתן האישור – בטל הרשיון.
9. (א) מחזיק ברשיון, המבקש להכניס שינוי בהגדר שברשיונו או המבקש לקבל הגדר נוסף, יגיש למנהל בקשה בכתב בצירוף מידע המתייחס למבנים, למיתקנים, לציוד הבדיקה, למערכי הידיעות, למבקרים ולצוות העובדים העומדים לרשותו לצורך ההגדר הנוסף המבוקש.
- (ב) אישר המנהל את הבקשה, ימציא המבקש למנהל את הרשיון לשם הכנסת השינוי שאושר.
- 9א. (א) מחזיק הרשיון לא יבצע כל פעולה מהפעולות המנויות להלן אלא אם קיבל את הסכמת המנהל בכתב ומראש:
- (1) העתקת מיבני מכון הבדק או מיתקניו ממקומם למקום אחר;
- (2) הכנסת שינוי מהותי בשיטות פיקוח האיכות וביקורת;
- (3) החלפת הממונה על פיקוח איכות וביקורת.
- (ב) על מחזיק הרשיון להודיע בכתב ומראש למנהל על החלפתם של הממונה על האחזקה ושל המנהל הראשי של מכון הבדק.

הצגת הרשיון

העברת הרשיון

בקשה לקבלת הגדר נוסף או לשינוי בהגדר

הסכמת המנהל לשינויים במכון בדק תק' תשל"ט-1979

10. המנהל רשאי לבטל את הרשיון או כל הגדר המצויין בו או להתלותם אם מצא כי מכון הבדיק, מכון ההסמכה או האחזקה העצמית מופעלים שלא בהתאם לתנאי הרשיון או שלא בהתאם להוראות תקנות אלה.

11. (א) מפקח רשאי להיכנס בכל עת למכון בדיק, למכון הסמכה או למיתקן אחזקה עצמית על מנת לבדוק אם נתקיימו הוראות תקנות אלה.
(ב) הודיע מפקח בכתב למחזיק הרשיון על ליקוי או על פגם שנתגלה במהלך הבקורת, יתוקן הליקוי או הפגם במהירות האפשרית, אלא אם קיבל מחזיק הרשיון ארכה בכתב לביצוע התיקון מאת המפקח או המנהל.

פרק שלישי: מכון בדיק

12. (א) המבקש רשיון למכון בדיק ימציא למנהל בכתב, לפי דרישתו, חוברת תיאור מכון הבדיק שעליו מבוקש הרשיון; החוברת תכיל פרטים אלה:

- (1) סוגי השירותים שיוצעו לציבור;
- (2) המערך הארגוני המוצע;
- (3) עבודות הבדיק שיבוצעו באמצעות קבלן שלא במסגרת מכון הבדיק;
- (4) המבנים, המיתקנים וציוד הבדיקה העומדים לרשות המבקש כמפורט בתקנות 17 ו-23.
(ב) המבקש ימציא למנהל, לפי דרישתו, ספר עזר של נהלי עבודה ושל פיקוח איכות ובקורת שיכלול כל אלה:
  - (1) נהלי עבודה ונהלי הוצאת אישורי שמישות ותגי שמישות לפי תקנה 27;
  - (2) נהלי זיהוי ואיחסון חמרים וציוד תעופתי;
  - (3) נוהל אחזקת ציוד בדיקה לפי תקנה 23;
  - (4) נוהל עדכון ספרות עזר לפי תקנה 24;
  - (5) נוהל רישום מסמכים לפי תקנה 28;
  - (6) נוהל דיווח על תקלות לפי תקנה 29;
  - (7) נוהל מינוי מבקרים;
  - (8) נוהל המפרט את השיטות הנהוגות לאימון העובדים לרבות המבקרים ולעדכון הידע המקצועי שלהם;

- (9) נהלי פיקוח איכות וביקורת העונים על דרישות תקנה זו ועל דרישות תקנה 21.
- (ג) המבקש ימציא למנהל, לפי דרישתו –
- (1) רשימת נושאי התפקידים הבכירים כמפורט בתקנה 20(א);
- (2) רשימת המבקרים המחזיקים ברשיון טכנאי לבדק כלי טיס;
- (3) רשימת החותמים המוסמכים ודוגמת סימון החותמת שלהם.

הגדרי מכון הבדק 13. אלה ההגדרים שהמנהל רשאי ליתן למכון בדק:

- (1) הגדר גוף כלי טיס:
- (א) סוג 1 – כלי טיס קלים במשקל של 5,700 ק"ג או פחות;
- (ב) סוג 2 – כלי טיס כבדים במשקל העולה על 5,700 ק"ג;
- (2) הגדר מנוע כלי טיס:
- (א) סוג 1 – מנועי בוכנה של 400 כוח סוס או פחות;
- (ב) סוג 2 – מנועי בוכנה מעל 400 כוח סוס;
- (ג) סוג 3 – מנועי טורבינת גז.
- (3) הגדר פרופלר:
- (א) סוג 1 – פרופלר בעל פסיעה קבועה או פרופלר שפסיעתו ניתנת לשינוי על הקרקע;
- (ב) סוג 2 – פרופלר בעל פסיעה משתנה.
- (4) הגדר רוטור;
- (5) הגדר רדיו:
- (א) סוג 1 – ציוד קשר לשידור ולקליטת אינפורמציה, כולל מערכות קשר-פנים, מגביר קול וקריאת ברירה (Selective calling);
- (ב) סוג 2 – ציוד ניווט אלקטרוני לביצוע ניווט בנתיב טיסה או בגישה לנחיתה, פרט לציוד מכ"ם;
- (ג) סוג 3 – ציוד מכ"ם, ציוד הפועל על עקרון של מכ"ם או על עקרון פעימות דופק;

(6) הגדר מכשיר:

- (א) סוג 1 — מכשירים מכניים;
- (ב) סוג 2 — מכשירים חשמליים;
- (ג) סוג 3 — מכשירים גירוסקופיים;
- (ד) סוג 4 — מכשירים אלקטרוניים;
- (ה) סוג 5 — מכשירי ניווט אינרציוני.

(7) הגדר אבזר:

- (א) סוג 1 — אבזרים מכניים כגון: משאבות, קרבורטורים, כני נסע וחלקיהם, יחידות הידראוליות, יחידות פניאומטיות;
- (ב) סוג 2 — אבזרים חשמליים כגון: מתנעים חשמליים, וסתי מתח, מנועים חשמליים, גנרטורים, מגנטו, משאבות דלק חשמליות;
- (ג) סוג 3 — אבזרים אלקטרוניים, כגון: מגברים או וסתים אלקטרוניים של מערכות מיזוג אוויר, של מדחס גידוש ושל טמפרטורה.

14. המנהל רשאי לתת למבקש הגדר מוגבל — הגדר מוגבל

- (1) לסוג מסויים בלבד של גופי כלי טיס, מנועי כלי טיס, פרופלר, רוטור, ציוד רדיו, מכשיר או אבזר, בשלמותם או בחלקם;
- (2) לביצוע עבודה הדורשת ציוד וידע מיוחדים, כדלקמן:
  - (א) בדיקות ללא הרס לפי סוג הבדיקה;
  - (ב) תהליכים טכנולוגיים כמו ציפוי מתכות, טיפול תרמי וכיוצא באלה לפי סוג התהליך;
  - (ג) ציוד חירום לפי סוג הציוד;
  - (ד) ביצוע עבודות או תהליכים שיימצאו על ידי המנהל כראויים להוצאת הגדר מיוחד.

15. המנהל רשאי ליתן רשיון למכון בדק ובו הגדר מוגבל ליצרן המחזיק באחת התעודות המפורטות להלן, בלי שהמבקש יידרש להמציא מסמכים או הוכחות נוספות על אלה שהמציא לשם קבלת התעודה:

הגדר מוגבל ליצרן

- (1) תעודת סוג כאמור בפרק השני לתקנות התיעוד – בתנאי שברשותו של היצרן מערכת ביקורת לייצר כאמור בתקנות 43 ו-44 לתקנות התיעוד;
- (2) תעודת ייצור כאמור בפרק השביעי לתקנות התיעוד;
- (3) תעודת יצרן חלקים כאמור בפרק העשירי לתקנות התיעוד;
- (4) אישור פריט אווירונאוטי (אפ"א) כמפורט בפרק הארבעה-עשר לתקנות התיעוד.

16. כל פעולה שתבוצע במכון בדיק שניתן לגבי רשיון לפי תקנות אלה במהלך האחזקה, השיפוץ או השינוי של כלי טיס, מנועי כלי טיס, פרופלרים או ציוד תעופתי שיבוצעו במכון הבדיק, תבוצע בהתאם לכללי אחזקה של כלי טיס וחלקיהם כפי שקבע המנהל.

רמת ביצוע
עבודות
תק' תשמ"ב-1982
תק' תשנ"א-1991

17. לרשות המחזיק ברשיון יעמדו, להנחת דעתו של המנהל, כל אלה:

מבנים ומתקנים
תק' תשנ"א-1991

- (1) מיבנים ומיתקנים המתאימים לביצוע העבודות הכלולות בהגדרים המבוקשים או המפורטים ברשיון העונים על כל דרישות נהלי עבודה תקינים הנהוגים בתעשייה;
- (2) מיבנים ומיתקנים המתאימים לאיחסון נאות של חומרים, חלקים וחלפים ולהגנה עליהם; סדרי האחסנה חייבים להיות כאלה שיבטיחו הפרדה ברורה ומוחלטת בין חלקים שמישים לבין חלקים בלתי שמישים;
- (3) מיתקנים וסידורים הולמים לאיחסון נאות והגנה על חלקים ותת-מיכללים בכל שלבי ביצוע העבודה, בפני אבק, חום, גופים זרים, לחות ופגעים סביבתיים אחרים; במבנים ובמיתקנים יהיו תאורה ואיוורור מספיקים ומיתקני פיקוח על טמפרטורה, אבק ולחות כנדרש לביצוע נאות של העבודה ולשמירה על בריאותם, ערנותם ויעילותם של העובדים;
- (4) סידורים מיוחדים בתוך המבנים והמיתקנים כגון מחיצות, סידורים להפרדה, גגות, סידורים לאיוורור ולניקוז, וכל סידור נוסף אחר שהמנהל ימצא דרוש לביצוע העבודות על ידי מחזיק הרשיון;
- (5) מוסך המתאים לאחסונו של אחד, לפחות, מכלי הטיס הכבדים ביותר מתוך קבוצת כלי הטיס הכלולה בהגדר.

תק' תשס"ב-2002

18. (א) צוות העובדים שיועסק במכון הבדיק יהא במספר וברמה צוות עובדי מכון הבדיק מקצועית התואמים את העבודות ותהליכי הביקורת שלגביהם ניתן ההגדר ואת דרישות הפיקוח על עבודות אלה.

(ב) עובד מכון בדיק האחראי ישירות לפיקוח על פעולות אחזקה, שיפוף, תיקון או שינוי או המועסק בביקורת פעולות אלה, יחזיק ברשיון טכנאי לבדיק כלי טיס תקף ובו הגדר מתאים, או באישור מיוחד מאת המנהל המסמיך אותו כחותם מוסמך כאמור בתקנה 19.

(ג) המחזיק ברשיון ובו הגדר מוגבל לעבודות מיוחדות, יעסיק עובדים בעלי ידע ונסיון מספיקים באותן עבודות שלגביהן ניתן ההגדר; ידע ונסיון כאמור יהיו מבוססים על הדרכה סדירה במפעל ייצור מתאים או על ותק בעבודה מעשית בסוג הפריט או בביצוע התהליך הנדון.

19. (בוטל). תק' תשע"ג-2013

20. (א) בידי המחזיק ברשיון תימצא רשימה מעודכנת של נושאי תפקידים אחראיים (להלן – הרשימה); הרשימה תכלול את שמות מנהלי העבודה וראשי המחלקות, שמות המועסקים בפיקוח איכות ובקורת ושמות המנהלים האדמיניסטרטיביים.

(ב) המחזיק ברשיון ינהל כרטסת אישית של כל העובדים במכון הבדיק ששמן מופיע ברשימה; הכרטסת תכיל את הפרטים הבאים לגבי כל עובד:

- (1) תפקידו הנוכחי והיקף תעסוקתו – בקווים כלליים;
- (2) משך נסיונו בסוג העבודה שהוא מבצע;
- (3) פרטי תעסוקתו הקודמת, תוך ציון תפקידים, מקומות עבודה ותאריכים;
- (4) סוג רשיון טכנאי לבדיק כלי טיס שברשותו וההגדרים המפורטים בו.

(ג) המחזיק ברשיון יעדכן את הרשימה והכרטסת אם אירע אחד מאלה:

- (1) הופסקה העסקתו של עובד ששמו כלול ברשימה;
- (2) התחילה העסקתו של עובד שיש לכלול את שמו ברשימה;
- (3) חל שינוי מהותי בתפקיד של עובד ששמו כלול ברשימה.

(ד) המחזיק ברשיון לא יעסיק עובד הנושא באחריות כוללת לביצוע פעולות אחזקה או שינויים ששמו אינו כלול ברשימה.

21. לרשותו של המחזיק ברשיון תעמוד מערכת פיקוח איכות ובקורת שיטות ביקורת שתבטיח כל אלה:

- (1) בקיאות המבקרים, בהתאם לשטח פעולתם, בכל השיטות והציוד המיועדים לביצוע בדיקת האיכות או הכושר האווירי של המוצר המבוקר;
- (2) כל המיפרטים וההוראות העדכניים המתאיחים לאפיצות, הגבלות ותהליכים הנוגעים למוצר או לחלק הנבדק יעמדו לרשות המבקרים;
- (3) מיומנות המבקרים בשימוש בעזרי הביקורת השונים; כאשר המבקרים משתמשים בשיטת ביקורת מגנטית, פלאורוסצנטית או שיטת ביקורת מיוחדת אחרת – עליהם להיות מיומנים בשימוש באותה שיטה ובפיענוח הליקויים המתגלים באמצעותה;

(4) קיומה של שיטה בדוקה של ביקורת החמרים הנכנסים למכון הבדיק;

(5) קיומה של שיטת ביקורת מוקדמת של המוצר או הפריט המתקבל לביצוע כל עבודה בו למטרת גילוי פגמים או ליקויים; תוצאות בדיקה בהתאם לפסקה זו יש לרשום בטופס בדיקה מוקדמת;

(6) קיומה של שיטה המבטיחה שלפני ביצוע כל עבודה בכלי טיס, מנוע כלי טיס או חלקיהם שהיו מעורבים בתאונה תבוצע בדיקה יסודית לגילוי נזקים נסתרים; תוצאות הבדיקה תרשמה בטופס בדיקה המיועד לכך.

22. (א) המחזיק ברשיון יעדכן את חוברת תיאור מכון הבדיק האמורה בתקנה 12(א).

עידכון חוברת
תיאור מכון בדיק
תק' תשמ"ב-1982

(ב) המחזיק ברשיון יעדכן את ספר העזר של נהלי עבודה ושל פיקוח איכות וביקורת האמור בתקנה 12(ב) וישמור אותו במצב מעודכן בכל עת.

(ג) המנהל רשאי לפטור את המחזיק ברשיון מהצורך למלא אחר הוראות תקנות משנה (א) ו-(ב).

23. (א) לרשותו של המחזיק ברשיון יעמדו חמרים, חלפים, ציוד, מיתקני בדיקה, מכשירי בדיקה וכלי עבודה מתאימים ומספיקים לביצוע יעיל של העבודות הכלולות בהגדרים המפורטים ברשיון.

חומרים וציוד
בדיקה

(ב) הציוד ומיתקני הבדיקה במכון יהיו אלה המומלצים על ידי יצרן הפריט שעליו מבוצעת העבודה או שווי ערך להם.

(ג) המחזיק ברשיון יודא שציוד הבדיקה ומיתקני הבדיקה ייבדקו ויתוחזקו בתדירות נאותה כדי שדיוק הכיול שלהם יתאים לתקנים המומלצים בידי היצרן.

תק' תשמ"ו-1986

(ד) החמרים וציוד הבדיקה יימצאו במכון הבדיק זולת אם הם משמשים לביצוע תהליכי עבודה בידי גורם חוץ.

24. המחזיק ברשיון יחזיק ברשותו את כל ספרי העזר, ההוראות ועלוני השירות המוצאים על ידי היצרנים לגבי פריטים המתוחזקים, המשופצים או העוברים שינוי במכון הבדיק ויעדכן אותם.

עידכון ספרות
עזר

25. המחזיק ברשיון יהא אחראי לבדיקת שמישותו של פריט שביצוע העבודה בו או חלק ממנה נמסר על ידי המחזיק ברשיון לגורם חוץ, אלא אם גורם החוץ מחזיק אף הוא ברשיון ובו הגדר מתאים או מחזיק ברשיון מכון בדיק שניתן על ידי הרשות המתאימה במדינת חוץ והוכר על ידי המנהל או אם נחתם הסכם להכרה הדדית במכוני בדיק בין מדינת ישראל לבין אותה מדינת חוץ.
- ביצוע העבודה על-ידי גורם חוץ תק' תשנ"א-1991
26. (א) המחזיק ברשיון זכאי, בהתאם להגדרים המפורטים בו, לבצע בשטח מכון הבדיק כל אלה:
- זכויות מחזיק הרשיון
- (1) לתחזק, לשפץ, לתקן, לערוך בקורת או לבצע שינוי בגוף כלי הטיס, מנועי כלי טיס, פרופלרים או ציוד תעופתי, בשלמותם או בחלקם;
- (2) לאשר את שמישותו של כל פריט לאחר ביצוע אחזקה, שיפוץ, תיקון, ביקורת או שינוי בו ולהחזירו לשירות;
- (3) לבצע בדיקה כוללת של מצב ותפעול של כלי טיס.
- (ב) המחזיק ברשיון זכאי, בהתאם להגדרים המפורטים בו, לתחזק, לתקן, לערוך ביקורת על כל פריט, לשפצו או לבצע שינוי בו גם מחוץ לשטח מכון הבדיק, אם נתקיימו כל אלה:
- (1) העבודה מתבצעת באותה צורה ובאותה רמת ביצוע כמו בשטח מכון הבדיק עצמו;
- (2) כוח האדם, ציוד הבדיקה, החמרים והנתונים הטכניים הדרושים לביצוע העבודה נמצאים במקום;
- (3) נהלי פיקוח איכות וביקורת של מכון הבדיק כוללים נהלים לעבודה מחוץ לשטח מכון הבדיק.
- (ג) על אף האמור בתקנות משנה (א) ו-(ב) לא יאשר מחזיק הרשיון את כשרו האווירי של פריט שבוצע בו תיקון גדול או שינוי גדול שלא בהתאם לנתונים טכניים שאישר המנהל.
27. (א) המחזיק ברשיון לא יתן אישור שמישות או תג שמישות לכלי טיס, מנועי כלי טיס, פרופלרים או ציוד תעופתי שעברו אחזקה, שיפוץ או שינוי, אלא אם נתקיימו שניים אלה:
- אישור שמישות
- (1) הפריט שלגביו מבוקש האישור או התג נבדק על ידי מבקר מוסמך;
- (2) מסמכי האחזקה, השיפוץ או השינוי נחתמו כנדרש.

(ב) אישור שמישות או תג שמישות יינתנו כאמור בתקנת משנה (א) לאחר סיום ביצוע האחזקה, השיפוץ או השינוי.

28. המחזיק ברשיון ינהל רישומים ומסמכים המפרטים את עבודות האחזקה, השיפוץ והשינוי, וישמרם, הכל כאמור בתקנה 136 לתקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה), תשמ"ב-1982; הרישומים והמסמכים כאמור יכללו את שמות מבצעי העבודה ושמות המבקרים.

ניהול רישומים
ושמירתם
תק' תשמ"ו-1986

29. (א) המחזיק ברשיון ידווח למנהל, באופן שיווה המנהל, על כל תקלה רצינית או על מצב של ליקוי חוזר הפוגע בכושר הטיסה של כלי הטיס או מנועו, הפרופלר או כל חלק מהם; דיווח זה יוגש למנהל תוך שבעים ושתיים שעות מעת גילוי התקלה או הליקוי החוזר; במקרה שקרתה תקלה אשר כמותה עלולה לגרום לסכנה מיידית לבטיחות הטיסה של כלי טיס אחרים מאותו סוג – יוגש הדיווח למנהל לאלתר.

(ב) דיווח המחזיק ברשיון על תקלה או על ליקוי לפי תקנות 64 עד 66 לתקנות הטיעוד, או לפי דין אחר, יהא פטור מחובת דיווח לפי תקנת משנה (א).

פרק רביעי: מכון הסמכה

30. לבקשה לרשיון מכון הסמכה יצרף המבקש מסמך המפרט כל אחת מאלה:

בקשה לרשיון
מכון הסמכה

(1) השיטות והנהלים הנהוגים במרכז ההדרכה של המכון לעניינים אלה;

(א) הקניית ידע מקצועי לצורך קבלת רשיון טכנאי לבדק כלי טיס סוג 2 מוגבל וסוג 1 מוגבל;

(ב) קביעת הנסיון המקצועי והוכחת כושר הביצוע של עובדי מכון הבדק או המפעיל;

(ג) שמירת רמת הידע של עובדי מכון הבדק או המפעיל;

(ד) הוצאה וחיידוש של רשיונות טכנאים לבדק כלי טיס סוג 2 מוגבל וסוג 1 מוגבל.

(2) ההגדרים שיפורטו ברשיונות טכנאים לבדק כלי טיס סוג 2 מוגבל וסוג 1 מוגבל ומערכי הידיעות הדרושים לשם קבלת הגדרים אלה;

(3) שמות הבוחנים, פירוט הסמכותיהם, רשיונותיהם, הגדריהם ונסיונם המקצועי;

(4) שמות העובדים של מבקש הרשיון שיוסמכו לחתום בשם מנהל מכון ההסמכה על המלצה ובקשה למתן רשיונות לטכנאים לבדק כלי טיס סוג 2 מוגבל וסוג 1 מוגבל, לרבות הודעה על שינוי רשיון טכנאי לבדק כלי טיס מוגבל, על הוספת הגדרים בו ועל הודעה על חידושו.

31. (א) לא יתן המנהל למבקש רשיון מכון הסמכה והגדר מההגדרים המנויים בתקנת משנה (ב) אלא אם מרכז ההדרכה של המבקש עונה על צרכי ההדרכה וההסמכה שנקבעו בתקנות אלה לצורך מתן הרשיון ולצורך מתן ההגדר המבוקש.

מתן רשיון
והגדר מכון
הסמכה

(ב) המנהל רשאי לתת למכון הסמכה הגדר כלי טיס, הגדר מנוע, הגדר ציוד והגדר תהליכים בשטחי ההתמחות המקצועית הבאים:

(1) מבנה כלי טיס ומערכותיו;

(2) מנוע של כלי טיס ומערכותיו;

(3) אבזרי כלי טיס או מנוע;

(4) חשמל ומכשירים;

(5) רדיו – אלקטרוניקה;

(6) אויוניקה;

(7) בדיקות ותהליכים מיוחדים.

32. (א) מחזיק ברשיון מכון הסמכה ימלא אחר כל אלה:

חובות מחזיק
רשיון מכון
הסמכה

(1) יבצע את ההדרכה הדרושה לקבלת ההגדרים ויערוך מבחנים בנושאי ההדרכה, הכל בהתאם לנהלי ההדרכה ולמערכי הידיעות שאישר המנהל;

(2) יעביר למנהל, לגבי עובד המכון שעמד בדרישות תקנות אלה ותקנות הרישוי בקשה לקבלת רשיון טכנאי לבדק כלי טיס מוגבל, בצירוף המלצתו;

תק' תשמ"ו-1986

(3) יקבל אישור מראש מאת המנהל על כל שינוי משמעותי בשיטות ובנהלי מרכז ההדרכה שלו או במערכי הידיעות של כל אחד מההגדרים המפורטים ברשיון מכון ההסמכה;

(4) יודיע למנהל על כל אלה:

- (א) שינוי ברשיון טכנאי לבדק כלי טיס מוגבל שהכניס מנהל מכון ההסמכה ברשיון עובד מכון בדק או מפעיל, הכל לפי הענין, לרבות תוספת הגדר ברשיון כאמור;
- (ב) חידוש רשיון טכנאי לבדק כלי טיס מוגבל של עובד מכון הבדק או המפעיל, הכל לפי הענין.

פרק חמישי: אחזקה עצמית

33. (א) המבקש רשיון אחזקה עצמית ימציא למנהל, לפי דרישתו, כל בקשה לרשיון אחזקה עצמית אלה:

- (1) פרטים על המבנים, המיתקנים וציוד הבדיקה העומדים לרשותו כמפורט בתקנות 17 ו-23;
- (2) פרטים בדבר כלי הטיס שיאוחזקו על ידי המבקש;
- (3) ספר עזר של נהלי עבודה ושל פיקוח איכות וביקורת, שיכלול כל אלה:
- (א) נהלי עבודה ונהלי הוצאת אישורי שמישות ותגי שמישות לפי תקנה 27;
- (ב) נהלי זיהוי ואחסון חמרים וציוד תעופתי;
- (ג) נהלי אחזקה של ציוד בדיקה לפי תקנה 23;
- (ד) נהלי עדכון ספרות עזר לפי תקנה 24;
- (ה) נוהל רישום מסמכים לפי תקנה 28;
- (ו) נוהל דיווח תקלות לפי תקנה 29;
- (ז) נוהל מינוי מבקרים;
- (ח) נוהל המפרט את השיטות הנהוגות לאימון העובדים, לרבות המבקרים, ולעדכון הידע המקצועי שלהם;
- (ט) נהלי פיקוח איכות וביקורת לפי תקנה 21.
- (4) רשימת נושאי התפקידים הטכניים הבכירים.
- (ב) המנהל רשאי לפטור מבקש רשיון אחזקה עצמית ממילוי אחר הוראות תקנת משנה (א), כולן או מקצתן.

34. המנהל רשאי ליתן למבקש רשיון אחזקה עצמית הגדרים כמפורט בתקנות 13 ו-14, כולם או מקצתם.

35. (א) רמת ביצוע עבודות האחזקה העצמית תהיה כנדרש בתקנה 16.
 (ב) המבנים והמיתקנים שיעמדו לרשות המחזיק ברשיון יהיו כנדרש בתקנה 17.

חובות מחזיק
 הרשיון

(ג) צוות העובדים שיועסק על ידי מחזיק הרשיון יהיה במספר וברמה מקצועית התואמים את עבודות ותהליכי הביקורת שלגביהם ניתנו ההגדרים ואת דרישות הפיקוח על ביצוע עבודות אלה.

(ד) עובד המועסק על ידי המחזיק ברשיון כאחראי ישירות לפיקוח על עבודות אחזקה, שיפוץ, תיקון או שינוי, או המועסק בביקורת פעולות אלה, יחזיק ברשיון טכנאי לבדק כלי טיס תקף ובו הגדר מתאים.

(ה) תנוהל כרטסת אישית של כל העובדים המועסקים על ידו שתכיל את הפרטים הנדרשים בתקנה 20(ב) ו-1(ג).

(ו) שיטות הביקורת שיופעלו על ידי מחזיק הרשיון יהיו כמפורט בתקנה 21.

(ז) חובת עדכון שוטף של ספרי העזר של נהלי העבודה ושל פיקוח איכות וביקורת כנדרש בתקנה 22.

(ח) החמרים וציוד הבדיקה שישמשו את המחזיק ברשיון יהיו כנדרש בתקנה 23.

(ט) ספרות העזר שתעמוד לרשות המחזיק ברשיון וחובת העדכון יהיו כנדרש בתקנה 24.

(י) אישור השמישות יהיה כנדרש בתקנה 27.

(יא) ניהול הרישומים ומסמכי העבודה יהיה כנדרש בתקנה 28.

(יב) חובת הדיווח למנהל על תקלות תהיה כנדרש בתקנה 29.

36. (א) המחזיק ברשיון אחזקה עצמית זכאי, בהתאם להגדרים המפורטים בו, לבצע כל אלה:

זכויות מחזיק
 הרשיון

(1) לאחזק, לשפץ, לתקן, לערוך ביקורת או לבצע שינוי בגוף כלי הטיס, מנועי כלי הטיס, פרופלרים או ציוד תעופתי של מחזיק הרשיון, בשלמותם או בחלקם;

(2) לאשר את שמישותו של כל פריט לאחר ביצוע אחזקה, שיפוץ, תיקון, ביקורת או שינוי בו, ולהחזירו לשירות;

(3) לבצע בדיקה כוללת של מצב ותפעול של כלי טיס.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) לא יאשר מחזיק הרשיון את כשרו האווירי של פריט שבוצע בו תיקון גדול או שינוי גדול שלא בהתאם לנתונים טכניים שאישר המנהל.

פרק שישי: הוראות שונות

37. (א) אדם שערב תחילתן של תקנות הטיס (מכוני בדק לכלי טיס, הוראות מעבר חלקיהם וציוד תעופתי), תשל"ז–1977, החזיק ברשיון מכון בדק, יראו אותו כאילו הוא מחזיק ברשיון מכון בדק לפי תקנות אלה.

(ב) אדם שערב תחילתן של תקנות אלה החזיק בתעודת הסמכה למכון בדק לעניין תקנות 100 ב-105 לתקנות הרישוי, או בתעודת בית מלאכה שניתנה לו לפי תקנות הטיס (בטיחות בתעופה אזרחית), תשכ"א–1961, יראו אותו כאילו הוא מחזיק ברשיון מכון הסמכה או ברשיון לאחזקה עצמית, הכל לפי הענין.

38. העובר על הוראה מהוראות תקנות אלה, דינו – מאסר ששה חדשים או קנס 1000 שקלים או שניהם כאחד.
ענשין תק' תש"ם–1980

39. תקנות הטיס (מכוני בדק לכלי טיס, חלקיהם וציוד תעופתי), תשל"ז–1977, ותקנה 24(א)(2) לתקנות הטיס (בטיחות בתעופה אזרחית), תשכ"א–1961 – בטלות.

י' בשבט תשל"ט (7 בפברואר 1979) חיים לנדאו
שר התחבורה

תקנות הטיס (מכון בדק, מכון הסמכה ואחזקה עצמית) (תיקון), תשע"ג–2013(*)

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 24, 46(א) ו-168 לחוק הטיס, תשע"א–2011 (להלן – החוק), לפי הצעת רשות התעופה האזרחית, ובהתאם לסעיף 197 לחוק, אני מתקין תקנות אלה:

1. בתקנות הטיס (מכון בדק, מכון הסמכה ואחזקה עצמית), תיקון השם תשל"ט–1979 (להלן – התקנות העיקריות), בשם התקנות, במקום "מכון בדק, מכון הסמכה ואחזקה עצמית" יבוא "מכוני הסמכה".

(*) פורסמו ק"ת תשע"ג מס' 7219 מיום 3.2.2013 עמ' 714.